

ТУДУГНУНҮН ШЫНАРЫН БЕДИДЕР

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинге чугаалашкан

Леонид Борандаевич ЧАДАМБА

Тыва совет литература бол-
гаш культура аар чидирге
таварышкан. 1987 чылдың
апрель 24-те 70 харлап бар чо-
рааш, СССР-ниң Чогаалылар
эвилелиниң кежигүнү, Тыва
АССР-ниң культуразының ал-
дарлыг ажилдагы Леонид
Борандаевич Чадамба хер-
тен мөчөөн.

Л. Б. Чадамба 1918 чыл-
дың март 18-те Токунуң
Шон-Шөл деп черге арат ач-
чынын өг-бүлениң төртү-
түнгөн. Бичин чажында-ла
өскүс арткан болгаш эин тай-
гага көшкүн амыдыралың
берелерин көргөн. Казан
Тоора-Хем суурга баштайт
школа аянттыганда Л. Б.
Чадамба билдиргез боудун
орун эгелээ. Л. Б. Чадамба
1941 чылда Коммунист пар-
тияны хүрөөлөнгө кирген.

Ол боудун күш-ажылчы
ажыл-чорудууларын Кызыл-
дин башкы техникумун доос-
кан соонда, 1937 чылда Би-
Хем коомунун Кара-Хаак
суурга эгелээ. 1940 чылдан
1945 чылга чедир ТАР-ның
Чурумчулук министри-
бурун эртем-методиктиг ка-
бинетин эргелекчиге
ажылда чораш. 1945—1951
чылдарда ТДЛЭШ-ниң ди-
ректоруна ажалдаан, оон
соонда Л. Б. Чадамба об-
ластың партия школаның
өөренип кирген. Л. Б. Ча-
дамба 1953 чылда ССРК обком-
унуң школалар кылдынын
эргелекчиге бадмалтыр-
ган болгаш 1955 чылдан пен-
сияже түңгө чедир респу-
бликаның культура, органи-
зация—Култураның област
эргелекчиге калыңгыган.

Г. Ч. Ширин, Ч. Д. Онлар, В. Е. Сериков, Г. Н. Долгополов, А. И. Байжа,
А. К. Кайыш, Ш. Д. Ооржак, Д. К. Х. Ооржак, М. Е. Абрамов, В. М. Егешев,
С. Д. Киров, А. С. Серен, Ю. Т. Арачын, К. К. Куудай, Ю. Ш. Коопзеш, О. О.
Суукин, С. С. Сюрнов-оол, С. В. Коалова, М. А. Халахаев, А. А. Даржай, Х. А.
Авчыма-Тока, В. Ш. Должанова, М. К. Мендуме, Т. Ч. Норбу, Р. Д. Кедейбиш,
С. Ш. Саа.

Тыва АССР-ниң культура ми-
нистрине ажалда чораш.
Пенсияже үндөдө Л. Б.
Чадамба Тайбың камгала-
ның республика комитетиниң
харыс-салгалы секретарына
ажылда, «Улут-Хем» альма-
нахтың редактору чораш.

Л. Б. Чадамбаның литера-
тура салым-чаланын эрте
билдирген: оон баштай-
гы шүлдүктү парлагалда
1941 чылда көстүп келген.
Тыва совет литератураның
тургустунарга болгаш кө-
жүргүтүгө ол улуг салым-
чынын кириген. Л. Б. Ча-
дамбаның чогаалдык ажилы
бедик идеялы-биле, совет
боттук амыдыралды ханы
идеялары-биле ылгалып чо-
раан. Боудун чогаалдарына
совет Төрөн чуртун, Ком-
мунист партияны, улустар
ниң байырлары яны-биле

мактап ыраап чораш. Тыва
дилче орус классикалык
болгаш совет литератураның
чогааларын очудурган. Оон
парлап үндүргөн «Ал-көк
хемнер», «Салгал», «Аян-чо-
рук», «Ийжилер» деп ном-
нарны номчукулур улуг со-
нуурал-биле номчул турар.
Л. Б. Чадамбаның чогаал-
дары ССРЗ улустарының ди-
дарына очудурган.

Л. Б. Чадамба хей-икти
амыдыралыга адепкелли-
биле кирип чораш. Чурт-
тун эрге-чагырааның дээди
органнага ол баштайгылар-
ның бирээс болуп төлөп
чораш— ССРЗ-ниң Дээди Со-
веттин үш чымыкың депу-
тадына, ССРК обкомунуң
кежигүтүгө, ажилчы чон
депутатарының област Со-
ветиниң ийн чымыкың деп-
утатынага сойдул чораш.

Төрөн чуртунуң мурунга
ачы-хавылазы дээш ол ийн
Күш-ажылчы Кызыл Туу ор-
ден-биле, ТАР-ның Респу-
блика орден-биле болгаш ССРЗ-
ниң медальдары-биле ша-
наткан. Тыва АССР-ниң
культуразының алдарыг
ажылдакчылыг хүндүтүг аты
тувускан. Тыва школалар
баштайгы өөрелдег номла-
рып тургузарына, редактор-
ларына болгаш окулдура-
нына киришкен дээш олу
Умискиниң медалы-биле
шанаткан.

Леонид Борандаевич Ча-
дамбаның — коммунист,
салым-чаланың чогаалчы,
чалай болгаш сатыш,
сеткил байлак кижииниң ду-
гайында чырыкчылыг турса-
ка бистик чүрөктөрүнеке
мөңгө-биле арат.

Г. Ч. Ширин, Ч. Д. Онлар, В. Е. Сериков, Г. Н. Долгополов, А. И. Байжа,
А. К. Кайыш, Ш. Д. Ооржак, Д. К. Х. Ооржак, М. Е. Абрамов, В. М. Егешев,
С. Д. Киров, А. С. Серен, Ю. Т. Арачын, К. К. Куудай, Ю. Ш. Коопзеш, О. О.
Суукин, С. С. Сюрнов-оол, С. В. Коалова, М. А. Халахаев, А. А. Даржай, Х. А.
Авчыма-Тока, В. Ш. Должанова, М. К. Мендуме, Т. Ч. Норбу, Р. Д. Кедейбиш,
С. Ш. Саа.

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң чоокта
чаа болгаш хураалыга «СЭКП-ниң XXVII съездин-
иң негелделеринге дүштүр Тыва АССР-ниң чер-
чер Советтериниң объектилериниң туудуу ажижидер
талазы-биле хемчеглер дугайында» айтырыгын чу-
гаалашкан. Алаа республиканың министрстволары-
ның болгаш ведомстволарының уаутуучулары,
хоорайкүсөөмнар даргаларының туудуу айтырын
харылап турар ораакчылары киришкен.

Хураалга илеткелди Тыва АССР-ниң Министрлер
Чөвүлелиниң Даргазының ораакчызы В. П. Бо-
бат кылган.

СЭКП ТК-ның, ССРЗ-ниң
Министрлер Чөвүлелиниң
болгаш РСФСР-ниң Министр-
лер Чөвүлелиниң «Тыва
АССР-ниң экономикага бол-
гаш социал хөгжүлдезин
дүргөдир талазы-биле хем-
чеглер дугайында» докта-
лын амдыралга боттаныш-
тары-биле республиканың
туудуу организациялары, улус
депутатарының чер-чер
Советтериниң күсөөмнар
чамдык ажилдарын кылды
турар дээрин хураалга дем-
дегдөөн. Чуртталга бажы-
нары, социал-амдырал
болгаш культура объекти-
лериниң туудууны темпизин бе-
диккен. Чер-чер Советтери-
ниң шүтүкү-биле кол фон-
дуларын ажилдагы кириери
эрткен чылдазында болду.
7823 дөргөчү метр чурт-
талга өлүтү ажилдагы
кириери, ол дээрже эрткен
чылдазында 2,6 каттап хей
болуп турар.

Ындыг-даа болза, бо чыл.
дөй бирги кварталында ту-
дуг ажилында хожуудаш-
кынар ам-даа чалыткан-
маан дээрин хураалга илет-
келчэ болгаш сынал бергез-

нер демдегезин. Чер-чер Со-
веттериниң объектилериниң
талазы-биле кол фондусу-
ларын ажилдагы кириериниң
планы ыракта кыриериниң
мези, капитал салымчыны-
нары, туудуу-монтаж ажил-
дары хожуудаш турар. Садым
министрстволарың септел-
ге-туудуу участугу. «Красно-
яркскстройиниң» № 3 кө-
жүп чоругу мехколонназы,
«Тыва агроулетпур тууду-
гаты» ажилышкыны. «Шагаан-
Арма тууду», «Тыва тууду»,
«Тыва хамааты тууду» трес-
тер керөөлг ажилдарының
ажижыларын күтсептээ.

Чер-чер Советтериниң
чуртталга бажынары, чы-
рымчыныкы, кадык камга-
лаа, коммунал ажил-агай
объектилериниң туудуу-мон-
таж ажилдарының планын
түзүлгө.

Ийги чалын баштайт
кавалтанымда кошкак ажил-
даа, азе тургустуулайн ту-
рар уаутуучуларын хураалга
шүтүкүлгө. Алаа чижээ
«Кыдыр» Тыва агроулетпур
тууду» каттыжышкыны
началыгын Г. М. Шубиниң
хамаарыштырган. Ол социал

адыралыкың туудууларын кы-
дыр талазы-биле үндөнгөн азе
тургустууну шыдааган, ын-
чангаш чер-чер Советтери-
ниң объектилериниң талазы-
биле планын үскөн. Чижээ,
Хандагайты суурда 1978
чылдан бээр туудуп келген
школаның планын күтпө
69 хуу күтсөткен. Сарым-
Септе уруглар салымчы ту-
дууу уамаактырып турар
берген, Бай-Талга школа ту-
дууу шагда кылдып эгелээр
тургаш, мынчага беэни эге-
лээ.

«Тыва хамааты тууду»
трестин адренинге база шү-
түмчүлө улуг болган. Ол
Туран хоорайга сууг дамча-
лар кообай четкини 1983
чылдан бээр туудуп келген.
Бирги кварталын планын
трест күтпө 32,3 хуу күтсөт-
кен. Кызыл хоорайда туер-
кудэка уаур диспансерин
немелде туудуу Ол агай
чыл дугууанда кылдып кел-
ген чаржыныкы. Сарым-Сеп
суурда остиниң туудуу ба-
за уамаактырып турар.

«Тыва тууду» трестин кош-
как ажилын база хураалга
шүтүмчүлгө.

Хураалын киришчилери
микроайонарың болгаш
чурттакчылыг черинг тууду-
уң комплекстиг чоругу ха-
жыдып турарынын дугайын
да база чууга кылган. Шко-
лалар, эмгектелер, уруглар
салтырып, садым болгаш
интиник чөмөнчөлгө, ажил-
дарың хандырылганы, чы-
нык, аптекаларын, ажаалта
каскаларын туудуу хожу-
дап турар. Ол дээрже тууду
организацияларын уаур
тукуучуларын, чагыкчылар-

ның социал айтырыгларын
шунтирээринге харысала-
га чок чоругуу, хоорай-
күсөөмнар, оларын
даргаларың принципал-
дыг эвезиниң түнели-дир.
Республиканың хоорайларын,
суурларын туудууның чып-
гыне планын ам-даа балы-
латтырмаан, ол дээрже Тыва
АССР-ниң Куртуудуунуң
олуттай чоругу.

Туудуу-монтаж ажилдары-
ның шынарына база хураал
доктаган. Ындыг чылда
гаан-биле чамдык туудуулар
ын өчөгөтпө үндүргөн. «Ша-
гаан-Арма тууду» трестин,
«Красноярскстрой» о й и у,
КМК-зыны, «Тыва агро-
улетпур тууду» каттыжыш-
кыны, «Тыва хамааты ту-
дуг» трестин кылган объек-
тилериниң шынары дыка
куд.

Министрлер Чөвүлелиниң
«капида капитал тууду эр-
гелди, Уаур-Хем райуу-
комунуң капитал тууду кыл-
дык, чагыкчы министрстволар
туудууну турар объекти-
лериниң техниктиг хайгааралы-
нын кошкак боттандырып
турар. Оон түнелинде күрү-
не комиссияларга чедир
кылдырмаан, куду шынар
объектилерин кирип
турар. А чамдык комиссия-
лар принципалдыг эвес чо-
руун көртүп, кылды объект-
тилерин хулап ап турганы-
нын фактылары тургулаан.

Тууду индустриязын
болгаш улетпур тууду мате-
риалдарын бадурткелер-
ниң база чөмөлгө. Олар ту-
дуг материалдары болгаш
хандырылганы чөтпөс хам-
дырып, боттарының телеви-

дөөн күчүлери оожум ший-
гелди ап турар.

А чагыкчылар телевидел-
смета документацияларын
тоугуу түзүндө бербес,
объектилерин ажаалды-
рышкынын хуусаанында
ажытпас чоруктар бар. Ол
чорук туудуу савда-
рынга база идиг болуп кел-
ген.

Тыва АССР-ниң Министр-
лер Чөвүлелиниң хураалына
«Тыва агроулетпур тууду-
гаты» каттыжышкынын началь-
ны Г. М. Шубини, Тыва
АССР-ниң Куртуудуунуң дар-
газы Б. Д. Байыр-оол, чыр-
дышкыны министри Н. С.
Конгар, Агроулетпуркомунуң
даргазын ораакчызы
В. В. Бендерский, уус депу-
татарының Сут-Хөл рай-
он Советиниң күсөөмнуң
даргазын ораакчызы
С. К. Онлар, кадык камга-
лаа министри Н. В. Сизик,
Министрлер Чөвүлелиниң ка-
питал тууду кылдының на-
чалыгын Ю. П. Южаков,
улус депутаттарың Чөөн-
Хемчик район Советиниң
күсөөмнуң даргазын
ораакчызы Ф. Г. Баранов,
СЭКП обкомунуң тууду кыл-
дының эргелекчиси И. А.
Остапцев олар чүве чууга-
лаан. Олар чер-чер Советте-
риниң объектилериниң тууду-
уң шынарын ажижидер,
темпилин дүргөдир талазы-
биле моон солгаар кылдып
чорудар хемчеглерге докта-
ган.

Хураалы Тыва АССР-ниң
Министрлер Чөвүлелиниң
Даргазы В. Е. Сериков эр-
тирген болгаш чүве чууга-
лаан.

БАШ УДУР БЕЛЕТКЕЛДЕН ХАМААРЖЫР

Аз санын дөрткү ет-
теринде республикага эр-
тип турар политхун бо хүн-
дерде доктамаа систематик
берген. Апрель 23-те эркен
политхун республиканың
ажыл-ишчилери В. И. Ленин-
ниң төртүнчү хуучуна
бээр 117 чыл онга турас-
кааткан ажижик тематка лек-
ция, босолдарың дыңкалап
болгаш СЭКП Тыва обкомунуң
V пленумунуң салгал
соруулары-биле ханы та-
нышкан.

Эркен аймак политхунуң
депутат кыш-ажылчы кол-
лективтерин ажилчылар
СЭКП ТК-ның январь
(1987 ч.) Пленумунуң мате-
риалдарын өөрениген. Ам оон
негелделеринге дүштүр олар
боттарың ажилынын түн-
келдерин анализир, практик
эрге-хемчеглер канчаар
организацияларын аргалып
доктамаа дилеп тып турар.

Ук Пленумун айткышкы-
нарын чедилешиниң күсөө-
дир дүш чүмү кылдынын
дугайында обкомунуң V пле-
нумуна ажил-ипчи өү-
биле чуугалашкан. Ынчан
гаш республиканың улус
ажыл-агайында кол бадурту-
гө фондусулар улам улут-
тырар, экономикаың адыр-
ларын хөгжүлдезин интен-
сивтиг оорунче тапкын шил-
чидер дээш канчаар ажилда-
ла ажил дээрин республика-

ның бүтү ажил-агайларынын,
бадуртууларынын уаутуучу-
лары ажилчы чон биле поли-
хунде дугууруп чуугалаш-
кан.

Район төтү Кызыл-Мажал-
тан районунуң 34 уаур-
туучулары тус-тус ажил-
айтарже, күш-ажылчы кол-
лективтерге түпү, чон-биле
ужурашкан.

Мурунку чылдардан бээр
хураал-суглаага чангыс эвес

чока шийгым чуугалашкан.

Продукциянын шынарын
кудуртканында болгаш
ажыл-агайың эвес чоруктуң
түнелинде эркен чылдын
дугууанда 1 миллион үш түс
ажыл рубль когаалда таар-
ышкан эл комбинаттарын
(директору С. Коржаков)
СЭКП райкомунуң органи-
зацы кылдынын эргелекчиси
Д. О. Саа барып, коллектив-
ниң ажил-амыдыралы-биле

берген.

СЭКП райкомунуң пропа-
ганда болгаш агитация кыл-
дынын эргелекчиси А. Н.
Бурулдай болгаш ол-ла кыл-
дынын эргелекчиси район-
агайы Н. А. Амрада олар
«Барлык», «Дөң-Төрө» сов-
хозтарын ажил-ишчилери
ле ужурашкан, политхунуң
кол тематкага черелеш-
тир ажил-агайларын ажил-
ишчилериниң ажижик чыл-
да алган социалист күсөө-
гелерин күсөөдир дээш кан-
чаар ажилда, ажил-амыды-
ралынын үтүниң канчаар
чартып база азе тургусту-
ууну турары-биле таанышкан.

Политхун эртеринге
принципалдыг чууга чүтү-
сөс-биле ажил-херектиң на-
рышпаан. Ындыг болгонда
көдүргөн айтырыгын партия
организациялары дайымы,
ажыл-херекти өүзүлде дарып
шунтирлээр ужуруг деп
чүвени «Барлык» совхозтуң
Бижикит-Хаа салбырына
болгаш «Шекпэр» совхозка
барып политхун эртеринге
кирип чораш, СЭКП райко-
мунуң секретары И. Ш.
Очур, партия райкомунуң кө-
дөз ажил-агай кылдынын
эргелекчиси Э. М. Куулар
демдегелээ.

Районга политхун пинтээ
биле организацияг эркен.
В. САТ.
Барыш-Хемчик район.

Чаңгыс аай политхун

уава чуугалажып келсе-даа,
районунуң партия, совет бо-
лгаш ажил-агай уаутуучула-
ры шынар дээш эсимселе
тоугуу кичээлге кириш-
канын, негелде, хыналда
дыка суларатканында Кы-
зыл-Мажалтан эл комби-
наттарын, сүт заводунуң, Ак-
Донукрактын хлеб заводунуң
түнүк негелдесин өүзүлгө
азе тургустуулар, бадуртуу
турар продукциянын шынарын
экижидер талазы-биле боттук
хемчеглер албай турары
апрель 7-де үнгөн район со-
луну тыңчы шүтүмчүлгө.
Ынчангаш бо уавада ук бадур-
туулар СЭКП райко-
мунуң уаутуучулары барып,
оларын уаутуучулары-биле,
ажылчылар-биле ажит-чажыт

чоок тааныжып, азе тургусту-
ууну ажилдарына чүтү чүве
шантатал турары деп айт-
кыла доктааган.

Райондун агроулетпур кат-
тыжышкыны СЭКП рай-
комунуң II секретары В. П.
Петров, районда сугарыла
системаның эргелекчиси рай-
онда улусчу контрол дарга-
зы О. В. Монгуш олар ба-
рып, СЭКП обкомунуң V пле-
нумуна СЭКП обкомунуң
бирги секретары Г. Ч. Шир-
иниң кылган партия об-
комунуң бирозунуң иделе-
ли-биле тааныштырышкан.
В. И. Ленинниң төртүнчү
хуучунда бээр 117 чылда
тураскааткан апрель 22-те
Кремльде болган байырыг
хураалдың допчу тайылбырын

ОЛАРГА ДУЗА ХЕРЕК

ССРЗ-ниң 60 чыл аттыг
сохостуун бир бригадала
Удуг-Хем районунуң деви-
кээрине ажилдап турар. Оон
уаутуучузу күш-ажылчы
хоочуну Херел Шоужу. Во
коллектив бадур кыштын
дугууанда пинтинин малын-
га сизген, саван босолдап,
аад-органдал ыракта ажил-
дап турар.

Механизаторлар декабрь-
ның ийги чартыгында
мартын төнчүтүгө чедир
207 тонна сизген, 115 тонна
саванын районунче пресстеп
чоруткан. Олар ам-даа чүс
тонна сизген пресстез,
Менгүн-Тайгага чадурп чо-
рудар.

Бригадалың ажилында таар-
ымчы чок чамдык чүдүлдер
бар. Ынчангаш кызыр-чаар
материалдар, техниканы ар-
тык кезектери чешилешип
турар. Кызыр-чаар «атериал-
дар алырыны талонары
бар-ла болза, ажилдап тур-
рар чер биле беэни, масло
куттуруп алыр чер аразы
ырак чадалап, шак-үе чиди-
рип турар. Уредин берген ке-
зектерин оорун солугу ар-
тык кезектерин дилеп тыва-
рынга хей үе үнүп турар.
Ынчангаш Армылан, Армы-
Ууу чедер, тааныр брига-
даның барып илээр
оладан айтырар.

Ол дээш ийибир хүнер
чидир, диленип-ле турар
бээр эркен кыштын, чактын
ады бо хүнериниң дугуу-
дуула ССРЗ-ниң 60 чыл
аттыг сохостуун уаутуучу-
лары, ийилер-техниктиг
ажылдакчылары механизатор-
ларга дуза чедирешип, турар
үстүлгө фактылар хер-
ечилер берген.

Ыракта ажилдап турар си-
гичилерге дуузын херек
болуп турарын мынаа база
катап демдегел калды.

Т. ОЧУР-ООЛ.

ИЛЕРЕТТИНМЭЭН ЧЕТПЕСТЕР

Урей кылдынган продук-
ция кымга-даа ажиж чок, ку-
руг черге чиг этти, материал-
дарын, энергияны, кижи кү-
жүн, үени чарыдааны ол
болбай. Ынчангаш шынарже
негелде улуткан болгаш
хынамсалың бедииниң турары-
лаа чөл.

Ынчалзажок үениң негел-
десин бодол билбес, эрги өү-
биле ажилдап турар уаутуучу-
лар, ажилчылар барын
хыналдалар көртүп турар
«Тыва агроулетпур тууду-
гаты» каттыжышкынын Шуур-
макта мях белекээр пункт-
ту республиканың районна-
рында АКМК-ларын элөөн
хей кезиниң мях кылдыгы
биле халдырып турар бүт-
үлгө. Стандарттар болгаш
хемчег техника талазы-биле
Тыванын курхайгаарал лабо-
раториязы Шуурмактын мях
пунктузунуң бодунга болгаш
оон продукциянын ажилдап
турар тууду объектилеринге
хыналдаларын чоруткан. Оон
түнели чүмү көргүскөниң!
Туудуларга, пунктунуң бо-
дула продукция шүүт шүүт
туу стандарттарга дүүшпес
шынар талазы-биле алыр бол-
за, урей кылдынган бооп ту-
рар. Продукцияны бадурери-
ниң технологияны шүүт са-
гыттырмаан. Ол хиреде-ле
Шуурмактын мях пунктуну
планын даалгаларын харын
да ажыр күсөөткен бооп ту-
рар. Оз чүт? Урей кылган
бүтү негелделерин савууу
продукция-биле план күсөө
дир турары ол ышкымы. Бо-
дур бээр кышкылыг мях бе-
лекээр пунктунуң уаутуучула-
ры, специалистер, продук-
цияны бадуртурар ажил-
чылар бадуртуп. Ол ышкы
«бодууну хейлениң чөккө
хейн ышкы, индыг байдалда
көртүрү, урей кылган про-
дукцияны хулап ап турар

«Агроулетпур тууду» катты-
жышкынын (даргазы Г. М.
Шубини) бадуртуу-технолог-
тиг комплектига эргелди,
АКМК-ларын ажилдакчыла-
ры буруула. Ол бүтү ажил-
дакчылар, даргалар продук-
циянын шынарын негелде-
ли, азе тургустуушкунуң
негелдесин билбес ол бе?
Чок, олар билер, бодол турар
боор. Херектин ужуру чүдө
дээрже, бот-боттарында негел-
де чогу, «Бүтү-ле чүве ажиж-
бас», эрте бээр деп бодол
орарында боор. Ийе, Шуур-
мактын мях пунктунуң
багай кылдыгы АКМК-
ларын туудууларын ба-
жынарга, туудуларга са-
лал, кылдып каар.
Оларга база ла инд-да,
оон-даа эвес. Ындыг чо-
руктан олар каныдааас.
Ооу-мооуу багай деп чаргы
үндүрүп турбай, бары-биле
ле тууп, кылдып каарга
планын көртүлгө, план
күсөөдесинге кала ажыра-
п, Шак ыкдыг шынары багай,
стандарттарга дүүшпес кы-
лырлардан туткан туудулар
ны ажилдап организация-
лар, чуртталга бажынарына
чуртаалар хомудаар бодур-
иңи.

Чижээ, Шуурмакка кыл-
дынган солга блоктарын кур-
дтаан, ала ышкы кылган.
Стандарттар бугуулар оон шы-
га 12 хуу бодур ужуруу
болза, солгаларың шыг оон
3—4 каттап ажил турар
Олар, ийрингеге удуу чаа-
шын-биле чагаан, нугус, сен-
чилерин аспаан, коугуларын
хырбалааан, анза-ла чангыс
кадаг-биле ылдырып каан.
А ажилчынарга ол бүтү
ажылдар дээш өртөк-төлө-
рин берген. Ол олчан ыш-
ты кайы-лаа хире эки хла-
рылдап, хонгалдып кылдып
каар болза, сөөлүнде кур-
гаш, хажып, чырыкчал

каары билдиргир. Ол ышкы
шүтүрүп орун, чирктерин
шүтүрүп хоюлгап чаткан ту-
рар ужуруг. Ол база кыл-
дынмаан боор.

Бо-ла бүтү шынар чок ыш
материалдары-биле Кызылда
агроулетпуркомунуң 380
орундуң кижи чуртталга бо-
дула, 20 кварталыг
чуртталга бажыны, Самгал-
дай АКМК-зынч тууду ту-
рар туудуларын хандырган.

Шуурмактын мях пункт-
у 1965 ч

